

mulige Part af Udbyttet, og det var ret mærkværdigt, at netop det samme Medlem skulde være saa uheldig i denne Forbindelse at nævne Bagerstrekken og derved kom til den Udtalelse, at det var at fordyre Brødet. Paa ingen mulig Maade. Jeg tør sige, vi have haft langt dyrere Brød før til lige saa billige Kornpriser, men med langt lavere Arbejds løn. Det betyder ikke, at man fordyrer Produktet, at Arbejderne saa mere i Løn, det betyder langtfra altid det samme. Man kunde jo nævne en Del forskellige Omraader, hvor Arbejderne have faaet deres Kaar forbedrede, og hvor Produktet dog er blevet billigere, jeg kan tage det Jag, jeg nævnte før, vort eget Jag, og jeg har alt saa ogsaa nævnt Bagerfaget, og for mig staar det saaledes, at for Stotøjs Vedkommende kan man hæbde noget lignende. Der er Lønnen gaaet ret betydelig op, og man kan dog til Trods derfor købe Fodtøj betydelig billigere, end jeg mindes vi kunde købe det sidst i 60erne eller først i 70erne. Der blev saa spurgt, om Arbejderne kun vilde Bestyttelse for sig selv. Arbejderne ville i det hele taget helst være fri for al mulig Bestyttelse. Der er ikke Tale om, at det er Arbejderne, der have begyndt paa det. Det er ikke Arbejderne, der fra først af have staaet med Pengene i Lommen og sagt: Nu begynde vi paa den eller hin Industri, og det er heller ikke Arbejderne, der fra tidligere Tid har stillet Fordring om, at Industrien skulde beskyttes. Arbejderne har man jo aldrig haft Bud efter, de ere aldrig blevne spurgt til Raads i saa Henseende. Men nu er der opkommet en Industri under en Bestyttelse, der er en Industri, hvori mellem 7 og 8,000 eller maasse flere Arbejdere ere implicerede, og saa er det, at man skal ræsonnere saaledes, at da Arbejderne ikke have været Skyld i, at dette Forhold er opstaaet, kan man heller ikke give Arbejderne Skylden for, at de nu ville have denne Bestyttelse opretholdt paa en saadan Maade, at man ikke forulemper deres Løn og Arbejdsforhold. Det ærede Medlem sagde, at fra den Gang, den store Karl Marx havde sagt disse bevingede Ord: Proletarer i alle Lande, forener Eder! var der kommet en Organisations Mand over Arbejderne, og at det havde medført, at de havde faaet bedre Betingelser. Ja, noget bedre er det jo, men hvis man

tror, at det er godt derfor, tager man overordentlig fejl. Hvis man vil sammenligne deres Forhold med Landbostandens som Helhed — den producerende Landbostand, altsaa ikke Landarbejderne, — er der ingen Tvivl om, at Arbejderstandens Stilling er langt fra saa god som dennes, og jeg skal sige, at jeg er aldeles overbevist om, at enhver af Landbostandens Repræsentanter her i Tinget, og som — det forudsjætter jeg — somme Tider i de Wintermaaneder, hvor de opholde sig her, gaa rundt i Kjøbenhavn, ville vist erkende, at det, de se her af Nød og Glendighed, særlig hvis de aflægge Arbejderfamilierne et Besøg, kende de ikke noget til ude omkring paa Landet. Jeg har ogsaa ofte i Udvalgene, naar jeg har talt med en eller anden af Landbostandens Repræsentanter, altid hørt dem sige over for mig, naar jeg har hævdet, at den eller den Nød var tilstede, og at de og de Ulykker havde man her at kæmpe med: Ja, det er nu saadan her, det kende vi ikke ude hos os. Det lader dog til, at Landbostandens Repræsentanter have Øjnene aabne for, at det ikke er saa slemt derude i Almindelighed som i de store Byer. Jeg vil ikke sige, at det skulde være meget bedre ude paa Landet. Specielt erkender jeg, at den store Del af Landbostanden, Landarbejderne, lever under meget ugunstige Forhold, men om det skulde være Vejen til at forbedre deres Kaar at sætte dem ind under det samme, som Industriarbejderne ere komne ind under, nemlig den Bestyttelse, som ikke Industriarbejderne have hidkaldt, men som Kapitalisterne have skaffet, som ikke Industriarbejderne eller deres Repræsentanter, men Kapitalisternes Repræsentanter have stemt for, forekommer mig at være tvivlsomt. De vilde næppe være tjente med, at Forholdet kunde blive det, at man maasse om nogle Aar kunde sige det samme over for en Afskaffelse af en saadan Bestyttelse, som man nu fra anden Side fremhæver over for Afskaffelsen af Bestyttelsen af Industrien. Det glæder mig derfor, at Landbostandens Repræsentanter som Helhed se sundt og fornuftigt paa dette Spørgsmaal. Jeg har den Opfattelse, at det er nok muligt, at det er rigtigt, naar der i de senere Aar er klaget fra Landbostandens Side, men hvis De tro, at det Parti, hvortil jeg hører, ikke vil gaa med til at give Rettelser, saa tage De fejl.